

ZANIM POZNASZ NOWY TEMAT

1. Przypomnij, jakie były cele polityki Hitlera w Europie.
2. Scharakteryzuj stosunki niemiecko-radzieckie na początku II wojny światowej.

■ WYBUCH WOJNY Z ZSRR

Przywódca III Rzeszy chęć podbicia ZSRR przedstawił na łamach swojej książki „*Mein Kampf*”, a od 1939 r. temu celowi były podporządkowane wszystkie jego działania. Atak na Europę Zachodnią miał natomiast zapobiec w przyszłości walce na dwa fronty.

W 1940 r. doszło do kolejnego spotkania ministrów spraw zagranicznych obydwu krajów. Niemcy zamierzali skierować ekspansję ZSRR w kierunku Indii i Zatok Perskiej, licząc na wywołanie konfliktu z Wielką Brytanią. Stalin interesował się jednak przede wszystkim Bałkanami – zażądał wówczas zgody na otwarcie swoich baz w Turcji i Rumunii. Taki przebieg wydarzeń nie sprzyjał Niemcom, którzy korzystali z rumuńskich dostaw ropy. Z tego powodu stosunki między obydwojema krajami pogorszyły się, a Hitler zdecydował się zaatakować Związek Radziecki, mimo że nie zdołał pokonać Wielkiej Brytanii. W ten sposób rozpoczął walkę na dwa fronty, czyli popełnił ten sam błąd, o który oskarżał władze niemieckie z okresu I wojny światowej.

Realizację planu „*Barbarossa*”, którego celem był atak na Związek Radziecki, Niemcy rozpoczęli o świcie 22 czerwca 1941 r. Początkowo działania zbrojne

miały rozpocząć się w maju, jednak Hitler przesunął ich termin ze względu na zaangażowanie Niemców na terytorium Grecji i Jugosławii. W operacji przeciwko ZSRR wzięło udział ok. 4 mln żołnierzy – nie tylko niemieckich, lecz także włoskich, rumuńskich, węgierskich, słowackich i fińskich. Wspierali ich ochotnicy z Chorwacji, Hiszpanii, Francji, Belgii, Holandii, Danii i Norwegii.

Podczas pierwszych dni walk hitlerowcy dość łatwo odnosili sukcesy, ponieważ zaskoczone jednostki Armii Czerwonej nie stawiały skutecznego oporu. Pasma sukcesów niemieckich trwało aż do jesieni. W tym czasie wojska III Rzeszy dotarły pod Moskwę, opanowały kraje bałtyckie, rozpoczęły trwającą do 1944 r. blokadę Leningradu, zajęły Ukrainę z Kijowem oraz Krym, gdzie przystąpiły do oblężenia Sewastopola. W wyniku tych działań do niewoli wzięto ponad 3 mln jeńców radzieckich i opanowano terytorium zamieszkane przez 40% ludności całego ZSRR. Ponadto na zajętych obszarach znajdowało się 50% potencjału przemysłowego Sowietów.

Kolumna niemieckich czołgów na Ukrainie podczas realizacji planu „*Barbarossa*”. Jednostki pancerne i piechota zmotoryzowana stanowiły główne siły uderzeniowe Wehrmachtu.

■ fotografia, Ukraina, 1941 r.

